

Diogelu Data a'r Cyngor a Chynghorwyr	Data Protection and the Council and Councillors
Mae rhwymedigaethau newydd sylweddol yn cael eu mynnu o Gynghorwyr. Mae'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data ddiwygiedig ("y Ddeddfwriaeth") a chyngor a chanllawiau gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) www.ico.org.uk yn nodi sut y mae'n rhaid i Gynghorau a Chynghorwyr ymdrin â data/gwybodaeth personol (data personol) o 25 Mai 2018. Pa ddata personol sydd wedi'i gynnwys a'i warchod gan y Ddeddfwriaeth? Mae'r ddeddfwriaeth yn gymwys i 'ddata personol', sy'n golygu unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud â "pherson a adnabyddir yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol a gaiff ei hadnabod drwy gyfeirio at ddynodwyr" (yr unigolyn(unigol)). Mae diffiniad llawnach wedi'i nodi yn Atodiad 1. Man cychwyn da yw tybio os oes gennych ddata personol rydych yn ddarostyngedig i'r Ddeddfwriaeth. Fodd bynnag, mae eithriad a geir yn y canllaw ICO i etholiadau os yw'r Cynghorydd ond yn dal cofnodion papur (gweler isod). Mae'r diffiniad yn cynnwys ystod eang o ddynodwyr personol i gyfansoddi data personol, gan gynnwys enw, rhif adnabod, data personol lleoliad neu ddynodwyr ar-lein sy'n adlewyrchu newidiadau mewn technoleg a'r ffordd mae sefydliadau'n casglu gwybodaeth am bobl. Mae data personol awtomataidd a systemau ffeilio â llaw wedi'u cynnwys yn y Ddeddfwriaeth lle mae data personol yn hygyrch yn ôl meini prawf penodol. Gallai hyn gynnwys	Significant new obligations are being demanded from Councillors. The amended data Protection Legislation ("the Legislation") and advices and guides from the Information Commissioner's Office (ICO) www.ico.org.uk set out how Councils and Councillors must deal with personal data/information (personal data) from 25 May 2018. What personal data is included and protected by the Legislation? The Legislation applies to '<i>personal data</i>', which means any information relating to "an identifiable person who can be directly or indirectly identified by reference to an identifier" (the individual(s)). A fuller definition is set out in Appendix 1. A good starting point is to assume that if you have personal data you are subject to the Legislation. However, there is an exception found in the ICO guide to elections if the Councillor only holds paper records (see below). The definition includes a wide range of personal identifiers to constitute personal data, including name, identification number, location personal data or online identifier reflecting changes in technology and the way organisations collect information about people. Both automated personal data and manual filing systems are included in the Legislation where personal data is accessible

setiau wedi'u trefnu'n gronolegol o gofnodion â llaw sy'n cynnwys data personol.

Mae'r Ddeddfwriaeth yn gofyn am ymdriniaeth "gwybodaeth dda" gan y Cyngor a'r Cynghorydd.

Beth yw trin a thrafod 'gwybodaeth dda'?

Mae'r Ddeddfwriaeth yn seiliedig ar tua wyth egwyddor o ymdriniaeth 'gwybodaeth dda'. Mae'r rhain yn rhoi hawliau penodol i'r unigolion mewn perthynas â'u gwybodaeth bersonol ac yn gosod rhwymedigaethau penodol ar Gynghorau/Cynghorwyr. Mae'r wyth egwyddor wedi'u nodi yn Atodiad 2. Mae'r rhain yn rhoi hawliau penodol i unigolion mewn perthynas â'u data personol ac yn gosod rhwymedigaethau penodol ar y Cyngor wrth ei brosesu. Mae'r Ddeddfwriaeth yn rhoi'r unigolyn wrth y llyw.

Sut mae'r Ddeddfwriaeth yn ymwneud â'r Cyngor a'r Cynghorwyr?

Mae'r Bil Diogelu Data Personol (a ddeddfir cyn 25^{Mai}) yn debygol iawn o ddiffinio awdurdodau cyhoeddus fel ar hyn o bryd ond bydd yn ychwanegu at y rhwymedigaethau sy'n bodoli eisoes. Bydd Cynghorau Tref a Chymuned felly yn parhau i gael eu cynnwys yn y diffiniad ac, ar hyn o bryd, bydd y Cyngor yn "reolwr data personol".

Mae'r Cyngor yn rheolydd data yn gwneud gwaith a bydd yn penderfynu 'ddibenion a modd' prosesu data personol. Mae CSP wedi'i gofrestru fel rheolydd data personol am ei fod yn

according to specific criteria. This could include chronologically ordered sets of manual records containing personal data.

The Legislation requires "good information" handling by the Council and the Councillor.

What is 'good information' handling?

The Legislation is based around eight principles of '*good information*' handling. These give the individuals specific rights in relation to their personal information and place certain obligations on Councils/Councillors. The eight principles are set out in Appendix 2. These give individuals specific rights in relation to their personal data and place specific obligations on the Council when processing it. The Legislation places the individual in charge.

How does the Legislation relate to the Council and the Councillors?

The Personal Data Protection Bill (which will be enacted before 25th May) is highly likely to define public authorities as at present but will add to existing obligations. Town and Community Councils therefore will continue to be included in the definition and as presently the Council will be a "personal data controller".

The Council being a data controller does and will determine '*the purposes and means*' of processing personal data. PCC is registered as a personal data controller because it holds personal data. There are substantial fines for breaches of the Legislation.

cadw data personol. Mae dirwyon sylweddol am dorri'r Ddeddfwriaeth.

Gan ei fod yn rheolydd data personol, mae'r Ddeddfwriaeth hefyd yn mynnu bod "prosesydd data personol" wedi ei benodi gan y Cyngor ar waith. Ni chadarnhawyd eto y gall y prosesydd data personol fod yn glerc y Cyngor a fydd yn gyfrifol i weithredu'r "dibenion", "y modd" ac '*i brosesu*' y polisïau data personol. Bydd angen i gytundeb fod ar waith i benodi'r Clerc neu unigolyn neu sefydliad allanol fel y DPO.

Sut mae'r Ddeddfwriaeth yn cynnwys ac yn effeithio ar Gynghorwyr?

Fel arfer, ystyrir bod gan Gynghorwyr dair rôl wahanol:

- fel aelodau o'r Cyngor;
- fel cynrychiolwyr unigolion megis wrth ymdrin â chwynion; neu
- pan allan nhw gynrychioli plaid wleidyddol, yn enwedig adeg etholiad.

Wrth ddefnyddio gwybodaeth bersonol dylai Cynghorwyr ystyried y cyd-destun y casglwyd yr wybodaeth honno i benderfynu a fydd eu defnydd o'r wybodaeth yn deg a chyfreithlon fel sy'n ofynnol gan y Ddeddfwriaeth.

Fel aelodau o'r Cyngor

Gallai cynghorwyr gael mynediad at ddata personol yn yr un modd i weithwyr, a'u prosesu. Yn yr achos hwn y Cyngor yn

As it is a personal data controller, the Legislation also requires that there is in place a "personal data processor" appointed by the Council. It has not yet been confirmed that the personal data processor can be the Council clerk who will be responsible to implement the "purposes", "the means" and '*to process*' the personal data policies. An agreement will need to be in place to appoint the Clerk or an external individual or organization as the DPO.

How does the Legislation involve and affect Councillors?

Normally Councillors are considered to have three different roles:

- as members of the Council;
- as representatives of individuals such as when dealing with complaints; or
- when they may represent a political party, particularly at election time.

When using personal information Councillors should consider the context in which that information was collected to decide whether their use of the information will be fair and lawful as required by the Legislation.

As members of the Council

Councillors may have access to, and process, personal data similarly to employees. In this instance it is the Council rather than the Councillor that determines what personal data is used for

hytrach na'r Cynghorydd sy'n penderfynu ar gyfer pa ddata personol a ddefnyddir ar ei gyfer a sut mae'n cael ei brosesu. Er enghraifft, os oes gan aelod o bwyllgor fynediad i ffeiliau data personol er mwyn penderfynu a ddylai'r Cyngor weithredu, mae'r Cynghorwyr yn cyflawni swyddogaethau'r Cyngor ac felly nid oes angen iddynt gofrestru yn eu rhinwedd eu hunain.

Fel cynrychiolwyr unigolion

Pan mae Cynghorwyr yn cynrychioli unigolion, maen nhw'n debygol o orfod cofrestru yn eu hawl eu hunain. Er enghraifft, os ydyn nhw'n defnyddio gwybodaeth bersonol i drefnu apwyntiadau "llawdriniaeth" neu fwrw ymlaen gyda chwynion a wneir gan drigolion lleol.

Fodd bynnag, pan fo Cynghorydd yn cynrychioli unigolyn, sydd wedi gwneud cwyn, bydd gan y Cynghorydd mewn canlyniad fel arfer ganiatâd ymhlyg y preswlydd/unigolyn i gadw'r data personol perthnasol a ddarperir ac i'w ddatgelu fel y bo'n briodol. Bydd yr unigolyn hefyd yn disgwyl y bydd pwnc y gŵyn yn datgelu data personol i'r Cynghorydd gan y Cyngor (neu'r sefydliad). Os oes unrhyw ansicrwydd ynghylch dymuniadau'r preswlydd, byddai'n briodol cysylltu'n uniongyrchol â'r unigolyn i gadarnhau'r swydd.

Nodi:

Mae gwybodaeth bersonol sensitif (gweler Atodiad 1) yn cael ei thrin yn wahanol; er enghraifft, lle mae caniatâd yn cael ei ddibynnu arno, dylai hyn fod yn amlwg ym myd natur. Fodd bynnag, yng nghyd-destun cwyn, bydd Cynghorwyr - a sefydliadau sy'n gwneud datgeliadau iddynt - fel arfer yn gallu dibynnu ar Orchymyn Diogelu Data Personol Personol

and how it is processed. For example, if a member of a committee has access to personal data files in order to decide whether the Council should undertake action, the Councillors are carrying out the Council's functions and so do not need to register in their own right.

As representatives of individuals

When Councillors represent individuals, they are likely to have to register in their own right. For example, if they use personal information to timetable "surgery" appointments or take forward complaints made by local residents.

However, where a Councillor is representing an individual, who has made a complaint, the Councillor in consequence will usually have the implied consent of the resident/individual to retain the relevant personal data provided and to disclose it as appropriate. The individual will also expect that the Council (or organisation) the subject of the complaint will disclose personal data to the Councillor. If there is any uncertainty regarding the resident's wishes, it would be appropriate to make direct contact with the individual to confirm the position.

Note:

Sensitive personal information (see Appendix 1) is treated differently; for example, where consent is being relied on, this should be explicit in nature. However, in the context of a complaint, Councillors – and organisations making disclosures to them - will usually be able to rely on the Personal Data Protection

(Prosesu data Personol Sensitif) (Cynrychiolwyr Etholedig) 2002 fel amod i'w brosesu.

Dibenion gwleidyddol/Etholiadau

Wrth weithredu ar ran plaid wleidyddol, er enghraifft fel deiliad swydd, mae gan Gynghorwyr hawl i ddibynnu ar y cofrestriad a wnaed gan 'y blaid'.

Pan fydd ymgeiswyr yn ymgyrchu ar ran y pleidiau gwleidyddol i fod yn Gynghorydd, gallant ddibynnu ar gofrestrriad y pleidiau os yw'r blaid yn penderfynu sut a pham y caiff y wybodaeth bersonol ei phrosesu at bwrpas eu hymgyrchoedd unigol.

Yn yr un modd, gall ymgeiswyr ddefnyddio gwybodaeth bersonol, megis rhestrau postio, a ddelir yn gyfreithlon gan eu pleidiau. Fodd bynnag, ni ddylid defnyddio data personol sydd ganddynt yn eu rôl fel cynrychiolydd trigolion, megis cwynion neu ar ffeil heb ganiatâd yr unigolyn.

Wrth ymgyrchu dros ethol i swyddfa mewn plaid wleidyddol, dylai Cynghorwyr ond defnyddio gwybodaeth bersonol dan reolaeth y blaid os yw ei rheolau'n caniatáu hyn. Byddai'n anghywir, er enghraifft, i ddefnyddio data personol y gallai'r ymgeisydd ei gael yn rhinwedd eu swydd fel yr ysgrifennydd aelodaeth lleol, oni bai bod y blaid ei hun wedi cosbi.

Os nad yw darpar Gynghorydd yn rhan o unrhyw blaid wleidyddol ond yn ymgyrchu i fod yn Gynghorydd annibynnol dros ward, bydd angen cael cofrestru gyda Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

(Processing of Sensitive Personal data) (Elected Representatives) Order 2002 as a condition for processing.

Political purposes/Elections

When acting on behalf of a political party, for instance as an office holder, a Councillor is entitled to rely upon the registration made by '*the party*'.

When candidates campaign on behalf of political parties to be a Councillor, they can rely on the parties' registration if the party determines how and why the personal information is processed for the purpose of their individual campaigns.

Similarly, candidates can use personal information, such as mailing lists, legitimately held by their parties. However, personal data they hold in their role as representative of residents, such as complaints or on file should not be used without the consent of the individual.

When campaigning for election to an office in a political party, Councillors should only use personal information controlled by the party if its rules allow this. It would be wrong, for instance, to use personal data which the candidate might have in their capacity as the local membership secretary, unless the party itself has sanctioned.

If a prospective Councillor is not part of any political party but campaigning to be an independent Councillor for a ward, there will be a need to have registration with ICO.

Nodi:

Ni ddylai gwybodaeth bersonol a gedwir gan y Cyngor gael ei defnyddio at ddibenion gwleidyddol oni bai bod y Cyngor a'r unigolion dan sylw yn cytuno. Ni fyddai'n bosibl, er enghraifft, ddefnyddio rhestr o ddefnyddwyr gwasanaeth penodol at ddibenion etholiadau heb eu caniatâd. Un enghraifft fyddai defnyddio rhestr Cyngor o'r llyfrgell/neuadd gymunedol/defnyddwyr yr amgueddfa i ganfasio i'w hailethol gan honni bod Cynghorydd neu ymgeisydd wedi gwrthwynebu cau llyfrgelloedd lleol yn y gorffennol.

-Dylai ymgeiswyr ar gyfer etholiad fod yn ymwybodol bod ymgyrchu gwleidyddol yn dod o fewn y diffiniad o farchnata uniongyrchol. O ganlyniad, dylent roi sylw i ofynion y ddeddfwriaeth sy'n nodi rheolau penodol y mae'n rhaid cydymffurfio â nhw ar gyfer pob math o gyfathrebu marchnata.

Am ragor o wybodaeth am etholiadau, mae'r Comisiynydd Gwybodaeth wedi llunio "Canllawiau ar Ymgyrchu Gwleidyddol".

.

Talu ffi/cofrestriad diogelu data personol?

Wrth ystyried a oes angen i Gynghorydd gofrestru'r prosesu gyda'r Comisiynydd, rhaid i Gynghorwyr benderfynu yn gyntaf ym mha rôl maen nhw'n prosesu gwybodaeth bersonol (gweler uchod).

Note:

Personal information held by the Council should not be used for political purposes unless both the Council and the individuals concerned agree. It would not, for example, be possible to use a list of the users of a particular service for electioneering purposes without their consent. An example would be using a Council list of library/community hall/museum users to canvass for re-election claiming say a Councillor or candidate had previously opposed the closure of local libraries.

-Candidates for election should be aware that political campaigning falls within the definition of direct marketing. Consequently, they should have regard to the requirements of the legislation which set out specific rules that must be complied with for each type of marketing communication.

For further information on elections, the Information Commissioner has produced "Guidance on Political Campaigning".

.

Payment of a personal data protection fee/registration?

When considering whether a Councillor needs to register the processing with the Commissioner, Councillors must first decide in which role they are processing personal information (see above).

Mae'n ddigon posib bod angen cofrestru a thalu ffi ac mae gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ffurflen i'w chofrestru gan Gynghorwyr i symleiddio'r cofrestriad.

Nodi:

Yn ôl paragraff 11 o'r ICO "Advice for Elected and Prospective Councillors" mae eithriad rhag cofrestru yn bodoli lle mae'r unig wybodaeth personol sy'n cael ei phrosesu ar ffurf cofnodion papur.

Pa drefniadau Diogelwch y dylid eu defnyddio?

Dylai Cynghorydd drefnu diogelwch priodol er mwyn diogelu data personol a rhaid iddo ystyried natur y data personol a'r "niwed" a'r canlyniadau i'r unigolyn allai arwain at hynny. Mae Swyddfa'r Comisiynydd yn cynghori bod Cynghorwyr yn "ystyried mesurau technegol a sefydliadol, fel defnyddio cyfrineiriau, breintiau mynediad cyfrifiadurol, gweithdrefnau a hyfforddiant" er mwyn cadw'r data personol yn ddiogel. Dylai cynghorau hefyd gymryd mesurau priodol yn yr un ffordd a darparu hyfforddiant.

Tramgwyddau

Mae'r Ddeddfwriaeth yn cynnwys nifer o droseddau nid yn unig i Gynghorau ond hefyd i Gynghorwyr am dorri'r Ddeddfwriaeth, gan gynnwys:

-Methu cofrestru pan fo'n ofynnol i wneud hynny. Er enghraifft, byddai Cynghorwyr sydd â chofnodion cyfrifiadurol o fanylion unigolion at ddibenion gwaith achos

It might well be that registration and payment of a fee is required and the ICO has a form for registration by Councillors to simplify the registration.

Note:

According to paragraph 11 of the ICO "Advice for Elected and Prospective Councillors" an exemption from registration exists where the only personal information which is processed takes the form of paper records.

What Security arrangements should be used?

A Councillor should arrange appropriate security to protect personal data and must consider the nature of the personal data and the "harm" and consequences for the individual that could result. ICO advises that Councillors "consider technical and organisational measures, such as the use of passwords, computer access privileges, procedures and training" to keep the personal data safe. Councils should also take appropriate measures in the same way and provide training.

Offences

The Legislation contains a number of criminal offences not only for Councils but also for Councillors for breaches of the Legislation, including:

-Failure to register when required to do so. For example, Councillors who hold computerised records of individuals' details for casework purposes would commit an offence if they had not registered this use of personal data;

yn cyflawni trosedd pe na fydden nhw wedi cofrestru'r defnydd hwn o ddata personol;

-Gwneud datgeliadau heb awdurdod o ddata personol. Er enghraifft, Cynghorydd sy'n datgelu gwybodaeth personol a ddelir gan y Cyngor i'r "blaid" at ddibenion etholiadau heb ganiatâd y Cyngor;

-Casglu datgeliadau heb awdurdod o ddata personol. Er enghraifft, honnir bod Cynghorydd sy'n cael copi o ddata personol at ddibenion y Cyngor, ond mewn gwirionedd at ddefnydd personol y Cynghorydd ei hun (neu'r defnydd o blaid wleidyddol), yn debygol o fod wedi cyflawni trosedd.

Oes angen i'r Cyngor benodi Swyddog Diogelu Data Personol?

Ynghlwm wrth Atodiad 3 mae canllawiau ar y pwnc hwn a dynnwyd o gyngor yr ICO "General Personal Data Protection Regulation (GDPR) FAQs ar gyfer awdurdodau lleol bach". Darparwyd cyngor hefyd gan One Voice Wales ac SLCC (Cymdeithas Clerciaid Cyngor Lleol).

Gwybodaeth ychwanegol

Gellir cael rhagor o wybodaeth a manylion gan yr ICO yn www.ico.org.uk.

-Making unauthorised disclosures of personal data. For example, a Councillor who discloses personal information held by the Council to the "party" for electioneering purposes without the Council's consent;

-Procuring unauthorised disclosures of personal data. For example, a Councillor who obtains a copy of personal data for Council purposes allegedly, but in reality for the Councillor's own personal use (or the use of a political party), is likely to have committed an offence.

Does the Council need to appoint a Personal Data Protection Officer?

Attached at Appendix 3 is guidance on this topic extracted from the ICO advice "General Personal Data Protection Regulation (GDPR) FAQs for small local authorities". Advice has also been provided by One Voice Wales and SLCC (Society of Local Council Clerks).

Additional information

Further information and detail can be obtained from the ICO at www.ico.org.uk.